



**nurmijärven
opisto**

2022

NURMIJÄRVEN OPISTON TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

KÄSITYÖ

**NURMIJÄRVEN KÄSITYÖKOULUN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISEN
OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA**

nurmijärven  **käsityökoulu**

Laki (633/1998) ja asetus (813/1998)

Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 e §

Opetushallituksen määräys OPH-2069-2017, 2017/11a

Nurmijärven Opiston johtokunta 20.4.2018 / 2.3.2022

Nurmijärven kunta, sivistyslautakunta 19.6.2018 54 § / 31.3.2022 17 § / 24.8.2023 42 §

SISÄLTÖ

1 YLEISTÄ	2
1.1 Toiminta-ajatus	2
1.2 Arvot ja oppimiskäsitys	3
1.3 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet	3
2 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	4
2.1 Oppimisympäristöt ja työtavat	4
2.2 Toimintakulttuuri	5
3 OPINTOJEN LAAJUUS, RAKENNE JA YKSILÖLLISTÄMINEN	5
4 OPPILAAKSI OTTAMINEN	6
5 OPPIMISEN ARVIOINTI JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN	6
6 TODISTUKSET	7
7 YHTEISTYÖ	8
21 KÄSITYÖKOULUN TOIMINTA-AJATUS	9
22 YHTEISET OPINNOT KÄSITYÖSSÄ	9
22.1 Tavoitteet	9
22.2 Keskeiset sisällöt	11
23 LASTEN JA NUORTEN KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUS YHTEISTEN OPINTOJEN TOTEUTUS NURMIJÄRVEN KÄSITYÖKOULUSSA	12
24 KÄSITYÖN TEEMAOPINNOT	
24.1 Tavoitteet	13
24.2 Keskeiset sisällöt	15
25 LASTEN JA NUORTEN KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN TEEMAOPINTOJEN TOTEUTUS NURMIJÄRVEN KÄSITYÖKOULUSSA	16
26 AIKUISTEN KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUS NURMIJÄRVEN KÄSITYÖKOULUSSA	17
27 TYÖTAVAT KÄSITYÖN OPETUKSESSA	19
28 OPPIMISEN ARVIOINTI KÄSITYÖN OPETUKSESSA	20

1 YLEISTÄ

Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä asetukseen (813/1998). Opetushenkilöstön kelpoisuus perustuu asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998).

Nurmijärven Opiston kuvataiteen, rytmimusiikin ja laulun sekä kädentaitojen opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen vahvistamiin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin sekä määräykseen niiden käyttöönottamisesta (OPH-2069-2017, 2017:11a).

Opetussuunnitelmaa toteutetaan Nurmijärven Opistossa 1.8.2018 alkaen kuvataiteen, rytmimusiikin ja laulun osalta. Kädentaitojen osuus toteutetaan 1.8.2022 alkaen.

1.1 Toiminta-ajatus

Taiteen perusopetuksesta Nurmijärven Opistossa vastaavat omina osastoinaan toimivat Jukolan musiikkikoulu, Nurmijärven kuvataidekoulu ja Nurmijärven käsityökoulu. Taidekoulujen toiminta-alue on Nurmijärven kunta.

Jukolan musiikkikoulun juuret ovat vuodessa 1973, jolloin silloisen kansalaisopisto Jukolan alaisuuteen perustettiin musiikkiosasto, nyk. musiikkikoulu; kun taas kansalaisopiston alkuvaiheet sijoittuvat jo vuoteen 1955. Musiikkikoulussa aloitettiin taiteen perusopetus rytmimusiikissa ja laulussa vuonna 2012. Nurmijärven kuvataidekoulu on saanut taiteen perusopetusluvan vuonna 1998 ja vuonna 2002 rekisteröitiin Nurmijärven Kuvataide- ja käsityökoulun kannatusyhdistys ry. Koulu toimi jo tätä ennen vuonna 1995 Kansalaisopisto Jukolassa ja vuodet 1996-1998 musiikkiopistossa. Opetus liitettiin osaksi Nurmijärven Opiston toimintaa vuodesta 2016 alkaen. Nurmijärven käsityökoulu perustetaan vuonna 2022 ja ensimmäiset opetukset alkavat elokuussa.

Opetus antaa edellytyksiä elinikäiseen taiteiden harrastamiseen tavoitteellisessa ja tasolta toiselle etenevässä opetuksessa. Opetus on suunnattu lapsille ja nuorille, sekä mukautettuna myös aikuisille. Kulttuurisen kasvatuksen myötä oppilasta ohjataan arvostamaan eri kulttuureita sekä toimimaan monikulttuurisessa yhteiskunnassa; opetuksessa kiinnitetään huomiota sekä kansallisen kulttuuriperinnön säilyttämiseen että siirtämiseen. Paikallisuus huomioidaan opetussisällöissä sekä kulttuurihistorian ja kulttuuriperinnön näkökulmista.

Opetus tarjoaa oppilaille laaja-alaista kunkin taidealan yleissivistystä, mahdollisuuden ymmärtää taidetta ja kulttuuria, kehittää tietojaan ja taitojaan sekä luovuuttaan elämän eri osa-alueilla; opetus luo perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle. Oppilaalle annetaan mahdollisuus hankkia valmiuksia mahdollisia myöhempiä opintoja varten. Hyvän taidesuhteen syntymistä ja elinikäisen harrastamisen jatkuvuutta tuetaan laadukkaana opetuksen sekä kulttuurillisten elämysten, kuten taidenäyttelyiden, konserttien ja tapahtumien kautta. Opetuksessa tehdään yhteistyötä paikkakunnan taideoppilaitosten,

kunnan, seurakunnan, koulujen sekä muiden tahojen kanssa. Paikallisia taiteilijoita ja taidepedagogeja otetaan mukaan taidekoulujen toimintaan mahdollisuuksien mukaan.

Opetuksen tavoitteena on ohjata oppilasta keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan sekä yksilönä että ryhmässä. Oppilaan kehittymistä tuetaan hänen omista lähtökohdistaan siten, että jokaisella on mahdollisuus lähestyä taiteen tekemistä ja tulkitsemista persoonallisesti halujen, taitojen, uteliaisuuden ja uskalluksen kautta. Jokainen oppilas on ainutkertainen yksilö ja vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä.

1.2 Arvot ja oppimiskäsitys

Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy sosiaalinen ja kulttuurinen kestävä tulevaisuus. Taiteen oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi. Opiskelu on tavoitteellista, jossa opiskellaan itsenäisesti, opettajan ohjauksessa sekä ryhmäopetuksessa. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten opiskelijoiden edistyminen on mahdollista. Taiteen opetuksessa tulee ottaa huomioon, että tietojen ja taitojen sekä syvällisen ymmärryksen saavuttaminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Opetuksessa pyritään tarjoamaan moniaistillisia työtapoja sekä taiteidenvälisyyttä.

Opetus tukee oppilaiden ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Jokainen oppilas on ainutlaatuinen ja arvokas yksilö, jonka oppimispolkua tuetaan ammatillisen osaamisen kautta monipuolisesti. Oppilaiden on mahdollista edetä opinnoissaan yksilöllisesti, mikä edistää yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista.

Oppilas on itse aktiivinen toimija, joka asettaa yhdessä opettajan kanssa tavoitteita sekä tutkii oppimisprosessia saamansa kannustavan ohjauksen kautta.

Opetussuunnitelmaa täydentää Nurmijärven Opiston yhdenvertaisuus - ja tasa-arvosuunnitelma, joka ohjaa toiminnan suunnittelua ja toteutusta.

1.3 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetusta annetaan Nurmijärven Opistossa elinikäisen ja jatkuvan oppimisen periaatteen mukaisesti. Oppilaiden elinikäisen taidesuhteen syntyminen

ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen ovat toiminnan keskiössä. Oppilaita ohjataan löytämään omat taidepolkunsä. Taiteen mahdollisuuksia avataan opetuksessa sekä oppimisen ilon että monipuolisen tekemisen kautta. Monilukutaidon ohjaaminen tukee oppilaiden ajattelun ja soveltamisen kehittymistä. Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää opetusta.

Kestävän kehityksen periaatteet läpäisevät kaikki toiminnan tasot. Nurmijärven Opiston on Kestävän kehityksen sertifioitu oppilaitos (OKKA/2020), mikä näkyy toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Toiminnan tulee tähdätä ekologisesti ja taloudellisesti sekä kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestäviin toteutuksiin.

Osaamisen tunnistamisen prosessit kuvataan taidealakohtaisissa sisällöissä tarkemmin. Yleisen oppimäärän päättösuoritukset viedään kansalliseen Koski-tietovarantojärjestelmään, kun lakimuutos sen mahdollistaa.

Nurmijärven kuvataidekoulun osiossa on määritelty tarkemmin toiminta-ajatusta, arvoja ja opetuksen toteuttamista kuvataiteen näkökulmasta.

Nurmijärven käsityökoulun osiossa on kerrottu käsityökoulun toiminnan muodoista ja tavoitteista.

2 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Oppimisympäristöt ja työtavat

Opetuksessa otetaan huomioon, että oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta; oppilaan aktiivista roolia korostavasta oppimiskäsityksestä seuraa, että opiskeluympäristön tulee antaa oppilaille mahdollisuus asettaa omat tavoitteensa, oppia työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa sekä löytää itselleen sopivia työskentelytapoja tutkivan oppimisen ja toiminnallisen lähestymistavan kautta. Työtapojen tulee ohjata oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. Fyysiset oppimisympäristöt järjestetään mahdollisimman laadukkaiksi ja turvallisiksi. Yhteistyöhankkeet ja ulkopuoliset oppimisympäristöt rikastuttavat toimintaa ja taiteidenvälisyyttä.

Tavoitteena on, että oppilaitoksessa vallitsee avoin, rohkaiseva ja myönteinen ilmapiiri. Hyvä opiskeluympäristö mahdollistaa oppilaan vuorovaikutustaitojen, aloitekyvyn ja pitkäjänteisyyden kehittymisen. Se myös kannustaa oppilaan aktiivisuutta, luovuutta, itsenäistä ajattelua ja oppimismotivaatiota ja mahdollistaa turvallisen kasvun ja kehityksen. Onnistumisen kokemukset kasvattavat oppilaan uskoa omaan kykyihinsä. Opiskeluympäristön tulee olla sellainen, että oppilaalla on mahdollisuus kykyjensä ja ilmaisunsa tavoitteelliseen, monipuoliseen kehittämiseen.

Taiteidenvälisyys rikastuttaa opetussisältöjä ja laajentaa oppilaiden

mahdollisuuksia valita opintopolulleen heitä itseään kiinnostavia taideopintoja. Taidekoulujen opetustarjonnasta on mahdollisuus valita opintokokonaisuuksia yli rajojen. Projektit ja hankkeet vahvistavat taiteidenvälistä toimintaa.

Opetusta voidaan toteuttaa tarpeen mukaan lähiopetuksen rinnalla etäyhteydellä tai hybridiopetuksena. Verkkoalustoja käytetään opetuksen tukena tehtävien suorittamiseen sekä tietomateriaalin jakamiseen.

2.2 Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tukee onnistumisen ja positiivisten elämysten kokemuksia. Epäonnistuminen nähdään voimavarana ja mahdollisuutena kehittyä.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestäväää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Taiteen tekemisessä korostetaan kestävään kehityksen periaatteita sekä turvallista ympäristöä niin fyysisesti kuin psyykkisestikin.

Toimintakulttuuria kehitetään johtamalla osaamisen kehittämistä ja monipuolista pedagogista ymmärrystä oppilaitoksessa. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Rakentavaa vuorovaikutusta korostetaan myös oppilaitoksen ja kodin välisessä yhteistyössä.

Toimintakulttuuria vahvistaa Nurmijärven Opiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota päivitetään tarvittaessa.

3 OPINTOJEN LAAJUUS, RAKENNE JA YKSILÖLLISTÄMINEN

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on kaikilla kolmella taidealalla 500 tuntia = 18,52 opintopistettä, josta taidealakohorttien yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia = 11,11op ja teemaopintojen 200 tuntia = 7,41op. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Yhteisten ja teemaopintojen opintokokonaisuudet, sisällöt ja tavoitteet sekä laskennalliset laajuudet on selvitetty taidealakohortista tässä opetussuunnitelmassa.

Yhteisiä opintoja edeltää varhaisiän tai valmentavan kasvatuksen osuus taidealasta riippuen. Näiden opintojen laajuus ja sisältö on kuvattu taidealakohteisesti. Nämä opinnot eivät sisälly 500 tuntiin.

Aiemmin hankittujen taitojen hyväksilukeminen osana oppimäärää on kuvattu tässä opetussuunnitelmassa kohdassa 5 (oppimisen arviointi).

Yksilöllisen tuen tarpeessa olevien oppilaiden kohdalla voidaan tehdä tätä opetussuunnitelmaa mukaileva henkilökohtainen opetussuunnitelma oppilaan erityistarpeet huomioiden. Musiikin taiteen perusopetuksessa on erikseen määritelty sisällöt erityisryhmiin kuuluvien oppilaiden musiikinopetuksesta.

Rytmi- ja laulussa, kuvataiteessa ja käsityössä voidaan antaa opetusta myös aikuisille.

4 OPPILAAKSI OTTAMINEN

Oppilaaksi ottaminen tapahtuu ilmoittautumisperiaatteella. Ilmoittautuminen on sitova ja jatkuu lukuvuodelta toiselle siirryttäessä, ellei toisin ilmoiteta. Oppilaaksi voi ilmoittautua myös kesken lukuvuoden.

5 OPPIMISEN ARVIOINTI JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Oppilaan edistymistä arvioidaan opetuksessa sanallisesti koko opintojen ajan. Arviointi kohdistuu oppimisprosessiin, ei oppilaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Opettajat antavat huoltajille tietoa oppilaan vuoden aikana saavuttamista oppimistuloksista sekä edistymisestä. Arviointi on kiinteä osa opetusta ja se syventää ymmärrystä opintojen merkityksestä oppilaalle. Taidealakohteisissa kuvauksissa on määritelty arvioinnin perusteet, arviointikohteet sekä toimintatapoja, joilla arviointia voidaan tehdä.

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa taiteen perusopetuksen opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluetavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Kuvataide-, käsityö- ja musiikkikoulussa hyväksiluetetaan oppilaan aikaisempia opintoja tapauskohtaisesti. Kuitenkin niin, että kyseisen taiteenalan opinnot hyväksytään kokonaisuudessaan, kuitenkin enintään 30% koko oppimäärän laajuudesta. Muun taiteenalan opinnot hyväksytään, mikäli opintokokonaisuuksien sisällölliset tavoitteet täyttyvät.

Opintosuoritukset voidaan viedä opiskelijan suostumuksella kansalliseen Koski-tietovarantoon arvosanalla hyväksytty. Yhteisten ja teemaopintojen suorituskokonaisuudet viedään järjestelmään erikseen. Opiskelijoiden antamat

suostumukset kerätään opintojen alkaessa ja ne säilytetään opetuksen järjestäjän toimesta pysyvästi.

6 TODISTUKSET

Opintorekisteriotteen perusteella oppilaalle annetaan todistus hänen taiteen yleisen oppimäärän mukaisista opinnoistaan.

Oppilaalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus opintorekisteriotteen perusteella sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
–kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
–kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä, kuten oppilaan koko opiskeluajan kertymätodistuksen.

KOSKI-palveluun voidaan tallentaa Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain 9 e §:ssä tarkoitetut taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisten koulutusten tiedot 1.8.2018 alkaen aloitetuista koulutuksista. Tallennettavia tietoja ovat koulutuksen nimi ja laajuus; sen alkamisen ja päättymisen ajankohdat sekä osaamisen arviointi.

7 YHTEISTYÖ

Yhteistyö oppilaitoksen ja kodin välillä tukee oppilaan pitkäjänteistä opiskelua. Säännöllisten opetustuntien lisäksi voidaan järjestää tapahtumia, retkiä, vierailuja jne. yhteistyössä huoltajien kanssa. Huoltajat ovat avainasemassa arvioitaessa oppilaitoksen toimintaprosesseja ja laadullisia elementtejä.

Musiikki-, käsityö- ja kuvataidekoulu voivat järjestää taiteen perusopetuksen yhteydessä myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa, tapahtumia ja antaa taiteen perusopetuksen kaltaista opetusta. Taide-, kulttuuri- ja opetusalan paikallisia yhteistyökumppaneita ovat muut oppilaitokset, Nurmijärven koulut, Nurmijärven taideyhdistys ry., Taidekieppi, ammattimuusikoiden yhteisöt, muut kolmannen sektorin toimijat sekä Nurmijärven seurakunta. Muita yhteistyötahoja ovat Nurmijärven kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Nurmijärven koulutuspalvelut sekä valtakunnallisella tasolla vastaavat taiteen perusopetuksen oppilaitokset, kansalaisopistot sekä taideoppilaitosten liitot.

Taiteidenvälisyyttä pyritään kehittämään ja lisäämään osana opetustarjontaa muun muassa opiston sisällä. Yhteistyötä lisätään eri taidealojen välillä pedagogisia raja-aitoja madaltamalla. Taiteen perusopetuksen sisältöjä voidaan tarkastella vuosittain ja toimintaa kehitetään tarpeen mukaan siten, että ne vastaavat kulloinkin toimintaympäristöltään ja tavoitteiltaan mahdollisimman monipuolisesti yhteistyön tuomiin uusiin avauksiin.

Musiikissa, käsityössä ja kuvataiteessa on merkityksellistä, että taidetta tuotetaan ja teoksia jaetaan yhdessä yleisön kanssa. Konsertit ja näyttelyt ovat kiinteä osa toimintaa ja niitä järjestetään säännöllisesti osana opetusjärjestelyjä. Tapahtumia voidaan järjestää sekä pienimuotoisesti että kattavammilla resursseilla. Toiminnassa huomioidaan aina, että toteutus on mahdollisimman laadukas ja lisää siten arvoa sekä oppilaiden että yleisön näkökulmasta.

21 KÄSITYÖKOULUN TOIMINTA-AJATUS

Käsityökoulu antaa yleisen oppimäärän mukaista käsityön taiteen perusopetusta Nurmijärvellä. Opinnot tarjoavat oppilaille monipuolisia kokemuksia käsityöstä, muotoilusta ja teknologiasta. Opintojen myötä myönteinen suhde käsityölliseen tekemiseen kasvaa ja samalla opetus tukee oppilaan kasvua sekä itsetuntemusta. Oma ilmaisu, ongelmanratkaisukyky ja tekemisen tapa muotoutuvat opintojen edetessä. Oppilaan kokemusmaailmaan kiinnittyvä, tutkimaan kannustava ja elämyksellisiä lähestymistapoja tarjoava opetus kehittää monipuolisesti oppilaan käsityötaitoja. Oppilasta ohjataan eri materiaalien, tekniikoiden ja työkalujen turvalliseen käyttöön **kokeillen, keksien ja tekemisen ilosta nauttien**. Paikallisesti opinnoissa kannustetaan tutustumaan Nurmijärven alueen käsityöläisiin, tekstiilitaiteilijoihin, paikallisiin materiaaleihin sekä kulttuurielämään. Näin oppilaat voivat soveltaa paikalliskulttuuria ideoinnissa, suunnittelussa sekä toteutuksessa. Oppilaan kulttuurinen ja yhteiskunnallinen osallisuus kasvaa käsillä tehden ja käsityöläisyyden merkityksiä pohtien.

Nurmijärven Opisto on saanut kestävän kehityksen sertifikaatin joulukuussa 2020. Kestävän kehityksen ajattelu tuodaan mukaan myös käsityökoulun opetukseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista kestävän kehityksen näkökulmien mukaisesti. Tähän liittyy vahvasti myös oman ja toisten käsityön arvostaminen. Tekniikoiden opettelussa ja suunnittelussa painotetaan tuotteen elinkaarta.

Yleisen oppimäärän opinnot käsityössä muodostuvat yhteisistä perusopinnoista (300 tuntia eli 11,11 opintopistettä) ja teemaopinnoista (200 tuntia eli 7,41 opintopistettä). Opintoja on kaikkiaan 500 oppituntia (18,52 opintopistettä). Opetussuunnitelma perustuu valtakunnallisiin käsityön taiteen perusopetuksen tavoitteisiin.

Varhaisiän käsityökasvatus ei kuulu taiteen perusopetuksen käsityön yleisiin opintoihin, mutta on siihen valmistavaa toimintaa. Ryhmissä lapset pääsevät kokeilemaan erilaisilla materiaaleilla tehtäviä tekniikoita. Lapsia innostetaan oman luovuuden esiin tuomiseen ja käsin tekemiseen. Käsityötä tehdään leikkien, kokeillen ja tekemisestä nauttien.

22 YHTEISET OPINNOT KÄSITYÖSSÄ

22.1 Tavoitteet

Käsityön yhteiset opinnot ovat perustaitojen oppimista. Opinnoissa tutustutaan perustekniikkoihin, materiaaleihin ja suunnitteluprosessiin yhdessä ryhmän kanssa ja itsenäisesti omaa toimintaa ja oppimista arvioiden. Oppilasta innostetaan kehittämään taitojaan suunnittelussa ja käsityön toteuttamisessa. Yhteisissä opinnoissa tutustutaan käsityön tekemiseen, teknologiaan ja muotoiluun. Samalla pohditaan käsityötä yhteiskunnallisena, kulttuurisena ja monitieteisenä ilmiönä.

Oppilaalle on asetettu tavoitteiksi yhteisissä opinnoissa saavuttaa käsityön perustaidot, oppia rohkeasti ja innostuneesti kokeilemaan, tehdä käsityöilmiöstä oivalluksia sekä oppia arvostamaan niin omaa kuin muiden työtä. Käsityön taiteen perusopetuksen opettajan tavoitteena ja tehtävänä on tukea, ohjata, kannustaa, rohkaista ja innostaa opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa. Yhdessä opettaja ja oppilas arvioivat niin käsityöprosessia kuin lopputulostakin. Arviointi on jatkuvaa ja kannustavaa. Ryhmässä annetaan palautetta myös toisten tekemisistä ja aikaansaannoksista, vertaisarvioinnin taitoa ja palautteen antoa harjoitellaan koko opintojen ajan.

Käsityökoulun tavoitteet on jaettu kolmeen kategoriaan, joissa on eritelty omat alatavoitteensa. Kategoriat **ovat taito ja muotoilu, yhteiskunta ja kulttuuri sekä taiteiden ja tieteiden välisyys**.

Taulukko 1: Käsityön yhteisten opintojen tavoitteet kategorioittain

Taidot ja muotoilu
Oppilaan tukeminen ja rohkaiseminen kädentaitojen harjoittelussa, omien tavoitteiden asettamisessa ja niiden saavuttamisessa
Oppilasta kannustetaan havainnoimaan arjen elinympäristöstä nousevia tarpeita
Oppilaan innostus uusien taitojen kokeilemiseen ja ilmaisemiseen herätetään
Oppilasta rohkaistaan materiaalien ja tekniikoiden monipuoliseen käyttöön
Oppilasta ohjataan ymmärtämään työohjeiden, -menetelmien ja -järjestyksen yhteys lopputulokseen
Oppilasta ohjataan välineiden ja tekniikoiden turvalliseen käyttöön
Yhteiskunta ja kulttuuri
Oppilasta innostetaan aktiiviseksi käsityökulttuurin havainnoijaksi, tekijäksi, toimijaksi ja kuluttajaksi
Oppilaan ajatuksia, tunteita ja tulkintoja käsityöstä, ympäristöstä ja kulttuurista tuodaan näkyväksi
Oppilasta rohkaistaan pohtimaan omien valintojensa vaikutuksia käsityössä
Oppilasta autetaan näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
Oppilasta kannustetaan pohtimaan käsityötä eettisyyden ja kulttuurisen moninaisuuden näkökulmasta
Oppilasta autetaan ymmärtämään käsityöyrittäjyyden traditiota
Taiteiden ja tieteiden välisyys
Oppilasta ohjataan hahmottamaan käsityötä taiteita ja tieteitä yhdistävänä ilmiönä
Oppilasta kannustetaan pohtimaan toimintaansa kestäväen kehityksen näkökulmasta
Oppilasta innostetaan kekseliäisyyteen ja luovaan ongelmanratkaisuun

22.2 Keskeiset sisällöt

Käsityön yhteisissä opinnoissa tuotetaan **tuotteita, teoksia ja palveluita**. Toiminta tapahtuu yksin ja yhdessä, tuotteita tehdään sekä itselle että toisille.

Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt ovat **Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt sekä Rakennetut ja luonnonympäristöt**. Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisesta kokemuksesta aloittaen ja siirtyen kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti ja monipuolisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Taulukko 2: Käsityön yhteisten opintojen keskeiset sisällöt

Pukeutuminen	Esine- ja tekstiiliympäristöt
Esteettisyys	Esteettisyys
Eettisyys	Eettisyys
Ekologisuus	Ekologisuus
Identiteetin muotoutuminen	Asuminen
Yhteisöön kuuluminen	Toiminnallisuus
Vaatetusteknologia	Teknologia
Muoti-ilmiöt	Muotoilu
Fysiologia	Muoti-ilmiöt
Eri kulttuurit	Eri kulttuurit
Palveluympäristöt	Rakennetut ja luonnonympäristöt
Esteettisyys	Esteettisyys
Eettisyys	Eettisyys
Ekologisuus	Ekologisuus
Hyvinvointi	Osallisuus
Kokemuksellisuus	Yhteisöllisyys
Asiakaslähtöisyys	Hyvinvointi
Yrittäjyys	Ihmisten viihtyvyys

Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Tuotteiden käytettävyyden ja tarkoituksenmukaiset materiaalit ovat pohjana käsityölliselle tekemiselle. Palveluissa osallisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi ilmenevät itse tekemisessä. Teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisena, yhteiskunnallisena, monitieteisenä ja taiteeseen liittyvänä ilmiönä.

23 LASTEN JA NUORTEN KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN YHTEISTEN OPINTOJEN TOTEUTUS NURMIJÄRVEN KÄSITYÖKOULUSSA

Yhteisten perusopintojen laskennallinen laajuus on 300 oppituntia (11,11 opintopistettä). Käsityökoulun kahtena ensimmäisenä vuonna yhdessä lukukaudessa opiskellaan 14 viikkona ja kaksi oppituntia kerrallaan. Kahtena seuraavana lukuvuonna opetusta on lukukaudessa 14 viikkona, mutta tekniikoiden ja tavoitteiden kasvaessa, jokaisella kurssikerralla on 3 oppituntia opetusta. Lukuvuosi jaetaan kahteen lukukauteen, näin ollen yhteisten opintojen opiskelu kestää neljä vuotta. Jokaiseen lukuvuoteen sisältyy 4-6 oppituntia omatoimista opiskelua. Tämä tarkoittaa näyttelykäyntejä, käsityöläisvierailuja sekä alan kirjallisuuteen tutustumista.

Taulukko 3: Yhteisten opintojen jakautuminen lukuvuosittain Nurmijärven käsityökoulussa

Ikä	Toiminta	Ryhmä	Painotettu sisältöalue	Tuntimäärä
7-8 v.	Käsityön perusteet	Käs P 1	Esine- ja tekstiiliympäristöt	14 x 2 x 2 + 4 = 60 opetustuntia
8-9 v.	Käsityön perusteet	Käs P 2	Pukeutuminen	14 x 2 x 2 + 4 = 60 opetustuntia
9-10 v.	Käsityön kokeilut	Käs K 1	Rakennetut ja luonnonympäristöt	14 x 3 x 2 + 6 = 90 opetustuntia
10-11 v.	Käsityön kokeilut	Käs K 2	Palveluympäristöt	14 x 3 x 2 + 6 = 90 opetustuntia

Käsityökoulun lukuvuosimaksuun sisältyvät kaikki käytettävät käsityömaterialit, -laitteet ja opetus. Opetusta on pääsääntöisesti arki-iltaisin. Käsityökoululla voi olla myös oppimista tukevia, erillisiä kesä-, syksy- ja talvikursseja, jotka pidetään koulujen loma-aikoina. Nämä kurssit eivät kuulu yhteisiin opintoihin, mutta niillä voi hakea hyväksilukua esimerkiksi jostain tehtäväkokonaisuudesta, jos oppilas aloittaa käsityökoulun kesken kauden tai opetuskokonaisuuden.

Nurmijärven käsityökoulun opettajat ovat päteviä käsityönopeettajia tai muuten ansioituneita ja erikoistuneita käsityöläisiä. Jokaisella ryhmällä on oma vastuupettajansa, vaikkakin eri tekniikoiden opettaja voi vaihdella lukuvuoden sisällä.

24 KÄSITYÖN TEEMAOPINNOT

24.1 Tavoitteet

Käsityön teemaopintojen tarkoituksena on syventää oppilaan yhteisissä opinnoissa hankittuja tietoja ja taitoja. Oppilaiden erilaiset vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon opetuksessa. Oppilaat ovat yksilöitä, joiden omanarvon tunnetta ja minäpystyvyyttä tuetaan. Teemaopinnoissa oppilaat pääsevät valitsemaan itseään kiinnostavia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisutapoja.

Oppilaalle on asetettu teemaopintojen tavoitteeksi kädentaitojen syventäminen, ajankohtaisiin ilmiöihin tutustuminen, erilaisten vahvuuksien hankkiminen ja tunnistaminen itsessään, kiinnostuksen kohteiden löytäminen ja paikallisten resurssien tunnistaminen sekä paikallisen käsityökulttuurin havainnointi. Käsityön taiteen perusopetuksen opettajan tavoitteena ja tehtävänä on rohkaista, kannustaa, innostaa, tukea ja ohjata opiskelijaa tavoitteiden saavuttamisessa. Opetus on luonteeltaan keskustelevaa, yksilöllisyyden huomioivaa ja vuorovaikutukseen perustuvaa. Oppilasta ohjataan toimimaan yhteistoiminnallisesti ja pitkäjänteisesti. Teemaopinnoissa arvioinnin tukena on jokaisen oppilaan kokoama oppimiskansio. Oppimiskansioon oppilas kokoaa erilaisten tekniikoiden ja suunnittelutehtävien antia ja reflektoi tekemäänsä. Oppimiskansio voi olla sähköinen tai paperinen, sen mukaan kumpi tuntuu oppilaasta omimmalta tavalta dokumentoida oppimistaan.

Käsityökoulun teemaopintojen tavoitteet on jaettu kolmeen kategoriaan, kuten yhteisissä opinnoissakin. Kategorioissa on eritelty omat alatavoitteensa. Kategoriat ovat taito ja muotoilu, yhteiskunta ja kulttuuri sekä taiteiden ja tieteiden välisyys.

Taulukko 4: Käsityön teemaopintojen tavoitteet kategorioittain

Taidot ja muotoilu
Oppilasta ohjataan ja tuetaan kädentaitojen syventämiseen
Oppilasta rohkaistaan syventämään materiaalien ja tekniikoiden tuntemustaan
Oppilasta kannustetaan havainnoimaan ympäristöään ja arjen elinympäristön haasteita sekä pohtimaan niihin ratkaisuja
Oppilaan omaa ilmaisua vahvistetaan uusilla taidoilla
Oppilaan kykyä hallita oman työskentelyn käsityöprosessia pohtimalla työohjetta, työjärjestystä ja työmenetelmiä kehitetään
Yhteiskunta ja kulttuuri
Oppilasta rohkaistaan syventämään käsityökulttuurin tuntemustaan ja tekemään valintoja oman kiinnostuksen mukaisesti
Oppilasta ohjataan pohtimaan ja ymmärtämään omien valintojen vaikutuksia tuotteen laatuun, elinkaareen ja ympäristöön
Oppilasta kannustetaan osallistumaan käsityön elävän kulttuuriperinnön tukemiseen
Oppilasta ohjataan ympäristön ja käsityökulttuurin havainnointiin
Oppilasta autetaan tekemään eettisesti kestäviä valintoja kulttuurisesti moninaisessa maailmassa
Oppilasta kannustetaan tutustumaan paikalliseen yritystoimintaan ja käsityöyrittäjyyteen
Taiteiden ja tieteiden välisyys
Oppilasta ohjataan ymmärtämään käsityötä monitaiteisena -tieteisenä ilmiönä sekä hyödyntämään sitä omassa työskentelyssä
Oppilasta kannustetaan hyödyntämään kestävä kehityksen ja kiertotalouden näkökulmia toiminnassaan
Oppilaita innostetaan yhteisölliseen kekseliäisyyteen
Oppilasta rohkaistaan visioimaan uutta, ennen näkemätöntä ja rakentamaan näkymätön näkyväksi käsityöksi

24.2 Keskeiset sisällöt

Teemaopintojen keskeiset sisällöt ovat samoja kuin yhteisissä perusopinnoissa. Sisältöjen tarkastelua laajennetaan tavoitteiden avulla ja hyödynnetään oppilaan omaa kiinnostusta ja innostusta. Teemaopinnoissa kaikki keskeiset sisällöt tulevat tutuiksi, mutta painotusta voi jokainen opiskelija vaihdella oman mielenkiinnon suuntaan. Tämä tulee varsinkin näkyväksi teemaopintojen loppuvaiheessa tehtävässä lopputyössä. Lopputyöhön jokainen oppilas valitsee keskeisen sisällön, minkä aihepiiriin lopputyö sijoittuu.

Taulukko 5: Käsityön teemaopintojen keskeiset sisällöt

Pukeutuminen	Esine- ja tekstiiliympäristöt
Esteettisyys	Esteettisyys
Eettisyys	Eettisyys
Ekologisuus	Ekologisuus
Identiteetin muotoutuminen	Asuminen
Yhteisöön kuuluminen	Toiminnallisuus
Vaateusteknologia	Teknologia
Muoti-ilmiöt	Muotoilu
Fysiologia	Muoti-ilmiöt
Eri kulttuurit	Eri kulttuurit
Palveluympäristöt	Rakennetut ja luonnonympäristöt
Esteettisyys	Esteettisyys
Eettisyys	Eettisyys
Ekologisuus	Ekologisuus
Hyvinvointi	Osallisuus
Kokemuksellisuus	Yhteisöllisyys
Asiakaslähtöisyys	Hyvinvointi
Yrittäjyys	Ihmisten viihtyvyys

Ilmaisun välineenä käsityön teemaopinnoissa ovat materiaalit ja erilaiset tekniikat. Teemaopinnoissa eri tekniikoiden ja eri materiaalien yhdistämistä samaan teokseen kannustetaan. Vaikkakin tuotteiden käytettävyyden ja materiaalien tarkoituksenmukaisuus ovat tärkeitä elementtejä, on kokeilulle ja oivaltamiselle työskentelyssä aina oltava mahdollisuus.

25 LASTEN JA NUORTEN KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN TEEMAOPINTOJEN TOTEUTUS NURMIJÄRVEN KÄSITYÖKOULUSSA

Teemaopintojen laskennallinen osuus opinnoista on 200 oppituntia (7,41 opintopistettä). Tästä lopputyöhön ja siihen liittyvän aineiston kokoamiseen ja tekemiseen on varattu 32 oppituntia. Teemaopintojen kaksi ensimmäistä lukuvuotta koostuvat kahdesta lukukaudesta, joilla molemmilla on 14 viikkoa opetusta, kolmen oppitunnin kokonaisuuksina. Viimeinen, kolmas lukuvuosi jää vajaan syyslukukauden pituiseksi. Viimeiset käsityökoulun kerrat ovat tarkoitettu lopputyön valmistamiseen ja viimeistelyyn.

Taulukko 6: Teemaopintojen jakautuminen lukuvuosittain Nurmijärven käsityökoulussa

Ikä	Toiminta	Ryhmä	Painotettu sisältöalue	Tuntimäärä
12-13 v.	Käsityön syventäminen	Käs S 1	Kaksi valinnaista sisältöaluetta	14 x 3 x 2 = 84 opetustuntia
14-15 v.	Käsityön syventäminen	Käs S 2	Kaksi valinnaista sisältöaluetta	14 x 3 x 2 = 84 opetustuntia
16-17 v.	Käsityön lopputyö	Käs L 1	Oma valittu sisältöalue	10 x 3 + 1 x 2 = 32 opetustuntia

Teemaopintojen aikana ryhmä voi valita sisältöalueista mieleiset ja niiden pohjalta suunnitellaan ryhmäkohtainen opetus. Teemaopintojen tekniikka- ja materiaalivalinnat pyritään pitämään mahdollisimman laajoina, jotta oppilaiden oma innostus, oivallus ja valinnat pääsevät oikeuksiinsa. Käsityön lopputyössä oppilas pääsee näyttämään omaa osaamistaan ja toteuttamaan erilaisia tekniikoita yhdistävän teoksen/tuotteen/palvelun. Opettaja ohjaa oppilasta havainnoimaan vahvuuksiaan ja tuomaan ne esiin. Lopputyön varsinaisen toteutuksen lisäksi valmistellaan työstä portfolio. Portfoliossa oppilas pohtii lopputyöprosessia ja

esittelee kokeiluja, suunnitelmia ja analyysseja, jotka johtivat nähtävään lopputulokseen.

26 AIKUISTEN KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUS NURMIJÄRVEN KÄSITYÖKOULUSSA

Aikuisten käsityön taiteen perusopetuksessa noudatetaan samoja yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä kuin lasten ja nuorten käsityön taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmassa. Aikuisilla opetus etenee kuitenkin intensiivisemmin kuin lapsilla ja nuorilla. Aikuisilla on jo kokemuseräistä tietoa ja osalla vankkaa tekniikka- ja materiaalitietoutta käsityön alalta. Opetuksen tavoitteena onkin opiskelijan **oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen.**

Suunnittelutekniikkoihin tutustuminen ja erilaisten suunnittelutapojen hiominen on myös yksi merkittävä aihekokonaisuus aikuisten opinnoissa. Kokonaisen käsityöprosessin mukainen työskentely, jossa suunnittelu on käsityöprosessissa yhtä tärkeää kuin tuote/teos, vahvistuu aikuisten opintojen edetessä.

Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Tarkoituksena on, että opiskelija kokee oppimisen iloa ja uuden oivaltamista. Vuorovaikutus, ponnistelu, kyseenalaistaminen ja kokeileva työskentely ovat mukana opinnoissa alusta loppuun.

Opinnot suunnitellaan siten, että opiskelija voi suunnata ja painottaa itseään kiinnostavia sisältöalueita. Tämä tapahtuu luontevasti niin sanottujen vapaasti valittavien opintojen avulla. Opiskelijat saavat valita Nurmijärven kansalaisopiston taito- ja taideaineiden kursseista 60 oppitunnin verran opintoja osaksi teemaopintojaan. Valinnaisten kurssien tulee kuitenkin kuulua johonkin käsityön sisältöalueeseen. Nämä opinnot ovat erikseen maksettavia, eivätkä kuulu lukuvuosimaksuun. Lukuvuosimaksu ei myöskään kata materiaaleja, eikä kaikkia pientyövälineitä. Tämä siksi, että aikuiset voivat valita mieleisensä materiaalit ja niihin sopivat välineet vapaasti. Valinnoissa voi myös toteuttaa omaa ideologiaa kierrätyksestä, luonnonmateriaaleista tai materiaalin hankintapaikoista.

Aikuisten opintoihin kuuluu myös omatoimista työskentelyä (90 tuntia), sillä opiskelusta tehdään portfolio, jolla arviointi ja dokumentointi helpottuu. Portfolion avulla koko käsityöprosessi tulee näkyväksi suunnittelusta viimeistelyyn. Tämän lisäksi käsityötekniikoista osa vaatii etukäteisvalmistelua ja viimeistelyä, jota joudutaan tekemään oppituntien ulkopuolella.

Opintojen aikana opiskelijoiden tulee tutustua myös taide- ja käsityönäyttelyihin sekä erilaisiin käsityöyrittäjyyden muotoihin. Tutustumiskäynnit tapahtuvat omalla ajalla ja niistä raportoidaan portfolioon. Tutustumiskäynteihin on varattu 14 tuntia ja tuntimäärät on jaettu jokaiselle neljälle lukuvuodelle. Tutustumiskäynnit tukevat taiteiden ja tieteiden välistä vuoropuhelua sekä toimivat inspiraation herättäjinä.

Aikuisten käsityön taiteen perusopetuksen opinnoissa ryhmälle on nimetty vastaava opettaja, joka seuraa opintojen edistymistä ja toimii henkilökohtaisen

opetussuunnitelman kartoittajana. Tämän lisäksi ryhmällä voi olla useampia opettajia, jotka ovat oman ilmaisumuotonsa tai tekniikkansa virtuoosia.

Taulukko 7: Aikuisten käsityön taiteen perusopetuksen opintojen jakautuminen lukuvuosittain Nurmijärven käsityökoulussa

Toiminta	Ryhmä	Opintojen rakenne	Tuntimäärä
Käsityön orientaatio	ATPO käs 1 Teema-opintoja	1. Yhteisiä opintoja 2. Omatoimista työskentelyä (mm. Portfolion tekeminen, tuotteiden ja kokeilujen tekeminen) 3. Vapaasti valittavia opintoja 4. Näyttelykäynnit, käsityöläisvierailut yms.	1. 14 X 3 X 2= 84 oppituntia 2. 21 oppituntia 3. 20 oppituntia 4. 4 oppituntia Yhteensä: 105 + 24= 129
Käsityön perusteet	ATPO käs 2 Teema-opintoja	1. Yhteisiä opintoja 2. Omatoimista työskentelyä (mm. Portfolion tekeminen, tuotteiden ja kokeilujen tekeminen) 3. Vapaasti valittavia opintoja 4. Näyttelykäynnit, käsityöläisvierailut yms.	1. 14 x 3 x 2= 84 oppituntia 2. 21 oppituntia 3. 20 oppituntia 4. 4 oppituntia Yhteensä: 105 + 24= 129
Käsityökokeilut	ATPO käs 3 Teema-opintoja	1. Yhteisiä opintoja 2. Omatoimista työskentelyä (mm. Portfolion tekeminen, tuotteiden ja kokeilujen tekeminen) 3. Teemaopintoja 4. Vapaasti valittavia opintoja 5. Näyttelykäynnit, käsityöläisvierailut yms.	1. 14 x 3= 42 oppituntia 2. 24 tuntia 3. 14 x 3= 42 oppituntia 4. 20 oppituntia 5. 3 oppituntia Yhteensä: 66 + 65= 131
Käsityö-oivallukset	ATPO käs 4 Teema-opintoja	1. Teemaopintoja (mm. lopputyö) 2. Näyttelykäynnit, käsityöläisvierailut yms. 3. Omatoimista työskentelyä (mm. Portfolion tekeminen, tuotteiden ja kokeilujen tekeminen)	1. 14 x 3 x 2= 84 oppituntia teemaopintoja 2. 3 oppituntia 3. 24 tuntia (portfolio yms.) Yhteensä: 87 + 24= 111

Aikuisten käsityön taiteen perusopetuksen opinnot kestävät Nurmijärven käsityökoulussa 4 lukuvuotta. Kaiken kaikkiaan opetus koostuu 500 oppitunnista, joista yhteisiä perusopintoja on 300 ja teemaopintoja 200 oppituntia. Yhteisien opintojen painopiste on ensimmäisissä 5 lukukaudessa. Teemaopinnot painottuvat vapaasti valittavissa opinnoissa sekä viimeisen kolmen lukukauden opinnoissa. Aikuisten opetus päättyy lopputyön tekemiseen. Lopputöistä kootaan näyttely, jolloin opiskelijan osaaminen tulee näkyväksi, ja opiskelijat pääsevät kuulemaan palautetta myös tuntemattomilta näyttelykävijöiltä. Lopputyöstä tehdään opiskelijan kokoama esitys, tuoteportfolio tai muu sanallinen tai kuvallinen aineisto, jossa opiskelija arvioi omaa oppimistaan.

27 TYÖTAVAT KÄSITYÖN OPETUKSESSA

Käsityö on niin prosessi kuin produktikin. Kumpikaan ei voi olla olemassa ilman toista, mutta se kumpaa, toimintaa vai toteutusta, arvioidaan ja havainnoidaan, vaihtelee pitkälti tarkoituksenmukaisuuden mukaan. **Käsityölle ominaista on toiminta, joka perustuu pohdiskelulle, havaintojen tekemiselle, käsitteellistämiselle, vuorovaikutukselle, arvottamiselle, tulkinnalle ja aktiivisuudelle.** Tuotetta ja toimintaa tarkastellaan yhä uudestaan ja uudestaan. Opiskelija pyrkii pohdintansa ja analyysinsä seurauksena aikaansaamaan parhaan mahdollisen tuotoksen.

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Käsityön opetus tapahtuu oppimisympäristöissä, jotka ovat erilaisiin tekniikkoihin tarkoituksenmukaisia ja oppilaita innostavia. Työtapoihin tutustutaan monipuolisesti ja erilaisia materiaaleja hyödyntäen.

Käsityössä erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvioimalla. Työskentelylle asetetut tavoitteet ohjaavat mielikuvitusta, ihmettelyä ja ideoiden kehittelyä. Työskentely on käsillä tekemistä korostavaa ja oivaltamisen iloa tuottavaa. Työtapojen ja erilaisten materiaalien valintaa ohjaavat kestävän kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

Käsityön opetus onnistuu osittain myös digitalisesti ja etäyhteyksiä hyödyntäen. Jos tarkoituksenmukaisuus täyttyy, voidaan osa lukukaudesta suorittaa myös etänä tai verkkotehtäviä tehden. Digitaalisia välineitä hyödynnetään myös tavoitteiden mukaan lähiopetuksessa. Tableteilla dokumentoidaan käsityöprosessia ja erilaisiin suunnittelua tukeviin ohjelmiin tutustutaan. Käsityöprosessin toteutuksessa pyritään myös aina käyttämään tekniikan ja tekemisen vaativaa koneistoa, joista osa on digitaalisesti ohjelmoitavia.

28 OPPIMISEN ARVIOINTI KÄSITYÖN OPETUKSESSA

Oppimisen **arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa.** Arvioinnissa hyödynnetään itsearviointia ja vertaisarviointia. Palautteen antaminen muille ja sen vastaanottaminen on myös harjoiteltava taito. Omaa tekemistä reflektoidaan ja analysoidaan, samalla oppiminen syvenee. Arviointia tehdään monipuolisin menetelmin ja oppilas perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Nurmijärven käsityökoulussa arviointia tapahtuu niin suullisesti kuin kirjallisestikin. Lapsilla ja nuorilla on teemaopinnoista lähtien käytössään oppimiskansio. Aikuiset kokoavat omasta oppimisestaan portfolioa. Oppimiskansioon ja portfolioon kootaan erilaisten tehtävien, tekniikoiden, kokeiluiden ja suunnitelmien anti. Oppilaat dokumentoivat ja analysoivat tekemistään ja lopputulemaa. Arvioinnin apuna voidaan myös hyödyntää erilaisia verkkosovelluksia ja -ohjelmia, jotka toimivat esimerkiksi vertais- ja yksilöarvioinnissa, sekä antavat myös mahdollisuuden henkilökohtaiseen palautekeskusteluun opettajan kanssa.

Arvioinnin kohteena ovat kolme tavoitekategoriaa: Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri sekä Taiteiden ja tieteiden välisyys. Oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista oppimisen tavoitteista. Opetussuunnitelman perusteissa annetut opetuksen tavoitteet ovat osin tavoitteita opettajalle ja osittain oppilaalle. Yhteisissä opinnoissa oppilaan oppiminen voi olla vielä tietämisen ja tiedostamisen tasolla. Tavoitteena onkin tutustua ja harjoitella kokonaisen käsityöprosessin kaikkia vaiheita: ideointia, suunnittelua, valmistusta ja arviointia. Teemaopinnoissa oppilaan osaamisen tulisi syventyä ja osaamista arvioida oppilaan lähtökohdista käsin.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Oppilaan oppimista arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa. Oppilaalle annettava palaute on kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista.

Käsityön yleisen oppimäärän teemaopintoihin sisältyy oppilaan kokoama esitys osaamisestaan. Osaaminen tuodaan näkyväksi sanallisella ja/tai kuvallisella aineistolla, esityksen muoto on vapaasti oppilaan valittavissa. Oman osaamisen arviointia harjoitellaan koko opintojen ajan.